

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (prvo vijeće)

18. prosinca 2014.*

„Žalba – Zabranjeni sporazumi – Europsko tržište cijevi u pomorskoj uporabi – Sljedništvo pravnih subjekata – Pripisivanje protupravnog ponašanja – Smanjenje novčane kazne od strane Općeg suda – Neograničena sudska nadležnost“

U predmetu C-434/13 P,

povodom žalbe na temelju članka 56. Statuta Suda Europske unije podnesene 1. kolovoza 2013.,

Europska komisija, koju zastupaju S. Noë, V. Bottka i R. Sauer, u svojstvu agenata, s izabranom adresom za dostavu u Luxembourg, u

žalitelji,

druge stranke u postupku su:

Parker Hannifin Manufacturing Srl, prije Parker ITR Srl, sa sjedištem u Corsicu (Italija),

Parker-Hannifin Corp., sa sjedištem u Mayfield Heightsu (Sjedinjene Američke Države),

koje zastupaju F. Amato, F. Marchini Càmia i B. Amory, odvjetnici,

tužitelji u prvostupanjskom postupku,

SUD (prvo vijeće),

u sastavu: A. Tizzano, predsjednik vijeća, S. Rodin, E. Levits, M. Berger (izvjestitelj) i F. Biltgen, suci,

nezavisni odvjetnik: M. Wathelet,

tajnik: V. Tourrès, administrator,

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 5. lipnja 2014.,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 4. rujna 2014.,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: engleski

Presudu

- 1 Svojom žalbom Europska komisija zahtijeva poništenje presude Parker ITR i Parker Hannifin/Komisija (T-146/09, EU:T:2013:258; u daljnjem tekstu: pobijana presuda) Općeg suda kojom je on djelomično poništio odluku C (2009) 428 *final* Komisije od 28. siječnja 2009. u vezi s postupkom primjene članka 81. [UEZ-a] i članka 53. Sporazuma o EGP-u (predmet COMP/39406 – Cijevi u pomorskoj uporabi) (u daljnjem tekstu: sporna odluka) te smanjio iznos novčane kazne koja je izrečena društvu Parker ITR Srl (u daljnjem tekstu: Parker ITR) kao i iznos kazne za koju je društvo Parker- Hannifin Corp. (u daljnjem tekstu: Parker-Hannifin) solidarno odgovorno.

Pravni okvir

- 2 Uredba Vijeća (EZ) br. 1/2003 od 16. prosinca 2002. o provedbi pravila o tržišnom natjecanju koja su propisana člancima 81. i 82. Ugovora o EZ-u (SL 2003., L 1, str. 1) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 8., svezak 1., str. 165.) predviđa u članku 23. stavku 2.:

„Komisija može poduzetnicima i udruženjima poduzetnika odlukom propisati novčane kazne ako bilo namjerno ili nepažnjom:

- a) krše odredbe članka 81. ili 82. Ugovora [...]

[...]

Za svakog poduzetnika i svako udruženje poduzetnika koje sudjeluje u povredi propisa, novčana kazna ne smije prelaziti 10% njegovog ukupnog prihoda u prethodnoj poslovnoj godini.

[...]“

- 3 Kad je riječ o sudskom nadzoru koji se izvršava nad iznosom novčane kazne koja je propisana na temelju te odredbe, članak 31. iste uredbe propisuje da „Sud ima neograničenu nadležnost u nadzoru odluka Komisije kojima ista izriče novčane kazne ili periodične penale. Sud može takve odluke ukinuti, smanjiti ili povećati iznos novčane kazne ili periodičnog penala.“
- 4 Smjernice o metodi za izračunavanje novčanih kazni koje se propisuju u skladu s člankom 23. stavkom 2. točkom (a) Uredbe Vijeća br. 1/2003 (SL 2006., C 210, str. 2.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 8., svezak 4., str. 58.; u daljnjem tekstu: Smjernice iz 2006.) navode u točki 24. da se, „kako bi se u potpunosti uzelo u obzir trajanje sudjelovanja svakog poduzetnika u povredi, iznos određen temeljem vrijednosti prihoda od prodaje [...] množi se s brojem godina sudjelovanja u povredi. Razdoblja kraća od šest mjeseci broje se kao pola godine; razdoblja dulja od šest mjeseci, ali kraća od jedne godine, broje se kao puna godina.“
- 5 Točka 28. Smjernica iz 2006. predviđa da se iznos može povisiti ako Komisija utvrdi postojanje otegotnih okolnosti kao što su uloga predvodnika ili pokretača povrede.

Okolnosti spora i sporna odluka

- 6 Djelatnosti sektora morskih cijevi u pitanju u ovom predmetu stvorilo je 1966. društvo Pirelli Treg SpA, društvo koje je pripadalo grupi Pirelli. Nakon spajanja dvaju društava kćeri u grupu Pirelli preuzelo ih je društvo ITR SpA.
- 7 Društvo Saiag SpA steklo je 1993. društvo ITR SpA.

- 8 Društvo Parker-Hannifin, očinsko društvo grupe Parker-Hannifin, i društvo Saiag SpA 2001. započeli su pregovore o možebitnom stjecanju djelatnosti društva ITR SpA u vezi s morskim cijevima od strane društva Parker-Hannifin. Društvo ITR SpA stvorilo je društvo kćer ITR Rubber Srl (u daljnjem tekstu: ITR Rubber) radi te prodaje.
- 9 Društvo Parker-Hannifin Holding Srl, društvo kći u 100%-tnom vlasništvu društva Parker-Hannifin, 5. prosinca 2001. ugovorilo je s društvom ITR SpA stjecanje 100% dionica društva ITR Rubber.
- 10 Ugovor je osobito predviđao da se prijenos sektora gumenih cijevi, koji uključuje sektor morskih cijevi, s društva ITR SpA na društvo ITR Rubber izvrši na zahtjev društva Parker-Hannifin Holding Srl.
- 11 Društvo ITR SpA prenijelo je svoje djelatnosti u sektoru morskih cijevi na društvo ITR Rubber 19. prosinca 2001.
- 12 Prijenos je imao učinak od 1. siječnja 2002.
- 13 Društvo Parker-Hannifin Holding Srl je od društva ITR SpA steklo dionice društva ITR Rubber 31. siječnja 2002. Društvo ITR Rubber je zatim postalo društvo Parker ITR.
- 14 Komisija je 2007. pokrenula postupak zbog povrede članka 81. UEU-a i članka 53. Sporazuma o Europskom gospodarskom prostoru od 2. svibnja 1992. (SL 1994., L 1, str. 3.) na tržištu cijevi u pomorskoj uporabi.
- 15 U članku 1. sporne odluke Komisija je utvrdila da je jedanaest društava, među kojima su bila društva Parker ITR i Parker-Hannifin, počinilo jedinstvenu povredu koja je trajala tijekom različitih razdoblja od 1. travnja 1986. do 2. svibnja 2007. te koja se sastojala od dogovora oko nadmetanja, određivanja cijena, određivanja kvota, određivanja uvjeta prodaje, zemljopisne podjele tržišta i razmjene osjetljivih informacija o cijeni, opsegu prodaje i pozivima na nadmetanje.
- 16 U vezi s drugom strankom u žalbenom postupku, Komisija je utvrdila u članku 1. točkama (i) i (j) sporne odluke da je društvo Parker ITR sudjelovalo u zabranjenom sporazumu od 1. travnja 1986. do 2. svibnja 2007., a da je društvo Parker-Hannifin u njemu sudjelovalo od 31. siječnja 2002. do 2. svibnja 2007.
- 17 Zbog tog je razloga Komisija izrekla novčanu kaznu društvu Parker ITR spornom odlukom u članku 2. točki (1) podtočki (e) od 25.610.000 eura te je navela da je, u odnosu na taj iznos, društvo Parker-Hannifin solidarno odgovorno u visini od 8.320.000 eura.

Pobijana presuda

- 18 Parker ITR i Parker-Hannifin podnijeli su tužbu pred Općim sudom 9. travnja 2009. kojom su zahtijevali, kao prvo, poništenje sporne odluke u dijelu u kojemu se odnosi na njih te, kao drugo, smanjenje novčane kazne. U prilog svojoj tužbi oni su naveli devet tužbenih razloga.
- 19 Pobijanom odlukom Opći sud je prihvatio prvi razlog u njegovom prvom dijelu, koji se odnosi na povredu načela osobne odgovornosti, i poništio članak 1. točku (i) sporne odluke u djelu koji se odnosi na odgovornost društva Parker ITR za razdoblje prije 1. siječnja 2002. U tom smislu Opći sud je u točkama 115. i 116. pobijane presude presudio:

„115Valja utvrditi da je, s jedne strane, od 21. lipnja 2001. do 31. siječnja 2002. društvo ITR Rubber bilo društvo kći u 100% vlasništvu društva ITR [SpA] i da je, s druge strane, prijenos djelatnosti u vezi s gumenim cijevima društva ITR Rubber imao učinak od 1. siječnja 2002., a da pritom ništa u Komisijinu spisu ne dokazuje da je društvo ITR Rubber obavljalo bilo kakvu djelatnost, a pogotovo

ne djelatnost povezanu s morskim cijevima prije toga dana. Budući da je društvo ITR provelo prodaju svih dionica društva ITR Rubber društvu Parker-Hannifin ugovorom koji je sklopljen 5. prosinca 2001. i izvršen prijenosom svih dionica na stjecatelja 31. prosinca 2002., nije sporno da je očita svrha preoblikovanja poslovne grane u vezi s gumenim cijevima koje je izvelo društvo ITR [SpA] prodaja dionica tog društva kćeri trećem društvu [...]

- 116 U tim okolnostima, pravna osoba koja upravlja poduzećem u trenutku kad je počinjena povreda, tj. društvom ITR [SpA] i njegovim društvom majkom Saiag [SpA] treba odgovarati za nju, čak i ako je na dan usvajanja odluke kojom se utvrđuje povreda za iskorištavanje djelatnosti u vezi s morskim cijevima bilo odgovorno drugo poduzeće, u ovom slučaju društvo Parker-Hannifin. Načelo gospodarskoga kontinuiteta ne može dovesti u pitanje načelo osobne odgovornosti u slučajevima u, kao u ovom, poduzeće koje je sklopilo zabranjeni sporazum, tj. društvo Saiag i njegovo društvo kći ITR, dio svojih djelatnosti prenese na neovisnu treću osobu te među prenositeljem i preuzimateljem, tj. u ovom slučaju među društvom Saiag ili društvom ITR i društvom Parker-Hannifin ne postoji strukturna veza.“
- 20 Što se tiče petog i šestog razloga u vezi s povećanjem novčane kazne izrečene društvima Parker ITR i Parker-Hannifin zbog uloge predvodnika društva Parker ITR za razdoblje od lipnja 1999. do rujna 2001., Opći je sud utvrdio da „s obzirom na to da je prvi tužbeni razlog prihvaćen“treba „stoga“ i njih prihvatiti (točke 139. i 140., 145. i 146. kao i 253. i 254. pobijane presude).
- 21 Opći je sud odbio ostale razloge. Što se tiče, osobito, osmog razloga koji, između ostaloga, navodi i povredu članka 23. stavka 2. Uredbe br. 1/2003 pri izračunu gornje granice od 10% ukupnih prihoda koja se primjenjuje na dio novčane kazne za koji je društvo Parker ITR isključivo odgovorno, Opći je sud presudio, u točkama 227. i 228. pobijane odluke:
- „227[...] u skladu s ustaljenom sudskom praksom, cilj koji slijedi uvođenje gornje granice od 10% ne može biti ostvaren ako je ta gornja granica prvotno primijenjena posebno na svakog adresata odluke kojom mu se izriče novčana kazna. Samo ako se naknadno dogodi da više adresata čini „poduzeće“ u smislu gospodarskog subjekta koji je odgovoran za sankcioniranu povredu i još na dan usvajanja te odluke, gornja granica može biti izračunata na temelju ukupnog prihoda tog poduzeća, tj. svih njegovih sastavnica zajedno (presuda Tokai Carbon i dr./Komisija (T-71/03, T-74/03, T-87/03 i T-91/03, EU:T:2005:220), t. 390.).
- 228 Budući da je prvi tužbeni zahtjev prihvaćen, osmi tužbeni razlog, u dijelu koji se odnosi na razdoblje protupravnosti prije 1. siječnja 2002. tijekom kojega je povredu počinilo društvo ITR [SpA], bespredmetan je. Usto, on je neutemeljen u dijelu u kojem se odnosi na razdoblje protupravnosti nakon 1. siječnja 2002. s obzirom na to da su tijekom cijelog tog razdoblja, s izuzetkom jednog mjeseca, društva Parker ITR i Parker-Hannifin tvorila jednu gospodarsku jedinicu koja je odgovorna za sankcioniranu protupravnost. Gornja granica novčane kazne može stoga biti izračunata na temelju ukupnog prihoda takvog poduzeća, tj. svih njegovih sastavnica uzetih zajedno.“
- 22 Izvršavajući svoju neograničenu nadležnost, Opći je sud u točkama 246. do 255. pobijane presude ponovno izračunao iznos novčane kazne izrečene društvu Parker ITR i smanjio ju na 6.400.000 eura. Što se tiče iznosa za koji je društvo Parker- Hannifin bilo solidarno odgovorno, Opći ga je sud smanjio, u točki 257. pobijane presude, na 6.300.000 eura s obrazloženjem da solidarna odgovornost toga društva nije postojala za razdoblje od 1. do 31. siječnja 2002.

Zahtjevi stranaka

23 Komisija od Suda zahtijeva da:

- poništi pobijanu presudu u dijelu u kojem je, tom presudom, Opći sud djelomično poništio spornu odluku i smanjio iznos novčane kazne koja je tom odlukom izrečena društvima Parker ITR i Parker-Hannifin;
- odbije tužbu podnesenu pred Općim sudom i
- naloži drugim strankama u žalbenom postupku snošenje troškova u cijelosti.

24 Društva Parker ITR i Parker-Hannifin od Suda zahtijevaju da:

- odbije žalbu i
- naloži Komisiji snošenje svih troškova.

O zahtjevu za ponovno otvaranje usmenog dijela postupka

25 Nakon što je usmeni dio postupka zatvoren 4. rujna 2014. nakon iznošenja mišljenja nezavisnog odvjetnika, druge stranke u žalbenom postupku zahtijevale su ponovno otvaranje usmenog dijela postupka dopisom od 14. listopada 2014., podnesenim tajništvu Suda 20. listopada 2014.

26 U prilog tom zahtjevu oni navode u biti da je trebalo omogućiti kontradiktornu raspravu o pitanju koje su postavili pod pretpostavkom poništenja pobijane presude, na koji način bi se trebala primijeniti gornja granica od 10% previdena člankom 23. stavkom 2. Uredbe br. 1/2003 za razdoblje u kojem to društvo nije bilo dio grupe Parker-Hannifin. Druge stranke u žalbenom postupku ističu, kao prvo, da je Sud donio konačnu odluku o tom pitanju na isti dan kad su iznesena mišljenja u ovom predmetu (presuda YKK i dr./Komisija, C-408/12 P, EU:C:2014:2153). Oni navode, kao drugo, da je, uzimajući u obzir to da je Opći sud ispitao utemeljenost argumenata koje su oni podnijeli o tome prije nego što ih je odbio, nezavisni odvjetnik pogrešno pročitao pobijanu presudu. Ističu da se nisu imali priliku očitovati o posljedicama koje, u ovom postupku, ima izostanak protužalbe.

27 U tom smislu, valja podsjetiti da, na temelju članka 83. svojeg poslovnika, Sud može u svakom trenutku, nakon što sasluša nezavisnog odvjetnika, odrediti otvaranje ili ponovno otvaranje usmenog dijela postupka, osobito ako smatra da stvar nije dovoljno razjašnjena ili ako stranka iznese, nakon zatvaranja tog dijela postupka, novu činjenicu koja je takve prirode da ima odlučujući utjecaj na odluku Suda, ili pak ako je u predmetu potrebno odlučiti na temelju argumenta o kojem se nije raspravljalo među strankama ili zainteresiranim osobama iz članka 23. Statuta (presuda *Buono* i dr./Komisija, C-12/13 P i C-13/13 P, EU:C:2014:2284, t. 26. kao i navedena sudska praksa).

28 U ovom predmetu Sud smatra da je nakon saslušanja nezavisnog odvjetnika stvar dovoljno razjašnjena, da nema potrebe odlučiti na temelju argumenta o kojem se nije raspravljalo među strankama i da presuda *YKK* i dr./Komisija (EU:C:2014:2153) ne predstavlja novu činjenicu koja je takve prirode da ima odlučujući utjecaj na njegovu odluku.

29 Također, na temelju članka 252. stavka 2. UFEU-a, dužnost je nezavisnog odvjetnika, djelujući posve nepristrano i neovisno, da na javnoj raspravi iznosi obrazložene prijedloge odluka u predmetima u kojima se u skladu sa Statutom Suda Europske unije zahtijeva njegovo sudjelovanje. Sud nije vezan ni mišljenjem ni obrazloženjem nezavisnog odvjetnika (presuda *Buono* i dr./Komisija, EU:C:2014:2284, t. 27. kao i navedena sudska praksa).

30 Slijedom toga, valja odbiti zahtjev za ponovno otvaranje usmenog dijela postupka.

O žalbi

31 U prilog svojoj žalbi Komisija navodi dva žalbena razloga.

O prvom žalbenom razlogu, uzimanje u obzir pogrešne primjene sudske prakse u vezi s kriterijima gospodarskoga kontinuiteta

Argumentacija stranaka

32 Komisija navodi da je, time što je u točki 116. pobijane presude presudio da načelo osobne odgovornosti ne može biti dovedeno u pitanje u slučajevima u kojima, kao u ovom predmetu, poduzeće koje je uključeno u zabranjeni sporazum prenese dio svojih djelatnosti na neovisnu treću stranu te ne postoji strukturna veza između prenositelja i preuzimatelja, Opći sud združio dvije različite transakcije i stopio različite primjenjive pravne kriterije. Opći sud je smatrao relevantnom samo drugu od te dvije transakcije, i to onu koja se odnosi na prodaju društva kćeri od strane jedne grupe drugoj, tj. prodaju društva ITR Rubber od strane grupe Saiag grupi Parker-Hannifin. Međutim, pritom je zanemario prvu transakciju, koja se prethodila prodaji, čiji je cilj bio prijenos djelatnosti između dvaju subjekata iste grupe, tj. između društava ITR SpA i ITR Rubber, koja oba pripadaju grupi ITR. Prema Komisiji, taj prijenos se dogodio u uvjetima koji se zahtijevaju sudskom praksom kako bi se to smatralo slučajem gospodarskoga kontinuiteta jer su na dan kad se dogodio ta dva subjekta bila pod nadzorom iste osobe unutar grupe i imala su uske gospodarske i organizacijske veze (vidjeti između ostaloga presudu ETI i dr., C-280/06, EU:C:2007:775, t. 48. i 49.).

33 Kako bi se subjektu koji je preuzimatelj pripisala odgovornost za protupravno ponašanje koje je počinio subjekt koji je prenositelj, nije nužno, prema mišljenju Komisije, da strukturne veze postoje između dvaju subjekata tijekom cijelog razdoblja protupravnosti. Činjenica da, u ovom predmetu, društvo ITR Rubber nije ostalo unutar grupe Saiag SpA i da je prošlo kratko razdoblje između njegova stvaranja i prodaje društvu Parker-Hannifin stoga je bespredmetna.

34 Komisija dodaje da, suprotno onome što je presudio Opći sud u točki 116. pobijane presude, nije trebala pripisati odgovornost za protupravno ponašanje društvima majkama Saiag SpA i ITR SpA. Time što je izabrala u ovom predmetu pripisati odgovornost za protupravno ponašanje društvu ITR Rubber kao gospodarskom sljedniku društva ITR iskoristila je diskrecijsku ovlast koju joj priznaje sudska praksa.

35 U odgovoru druge stranke u žalbenom postupku tvrde da, suprotno onome što navodi Komisija, Sud u presudi ETI i dr. (EU:C:2007:775) nije uspostavio mehaničko pravilo prema kojemu bi postojanje samo strukturne veze između prenositelja i preuzimatelja djelatnosti u prošlosti koja upućuje na protupravno ponašanje automatski učinilo preuzimatelja odgovornim za takvo protupravno ponašanje. Sud je izričito potvrdio da je takva posljedica moguća samo ako je dokazano da su prenositelj i preuzimatelj podvrgnuti učinkovitom nadzoru iste osobe u trenutku postojanja strukturne veze i da su primjenjivali u bitnom iste gospodarske upute.

36 U pobijanoj odluci, međutim, Komisija nije u potpunosti ocijenila jesu li, tijekom kratkog razdoblja kada je postojala strukturna veza između društava ITR i ITR Rubber, ta dva uvjeta bila ispunjena. Spominje se samo da je u trenutku prijenosa djelatnosti u vezi s cijevima u pomorskoj uporabi s društva ITR na društvo ITR Rubber drugi subjekt držao 100%-tno vlasništvo prvog subjekta. U pobijanoj odluci uopće se ne spominje sudska praksa na temelju koje se za društvo majku može pretpostaviti da izvršava odlučujući utjecaj na društvo kćer koju drži u 100%-tnom vlasništvu. Pod

uvjetom da se pobijane odluke implicitno temelje na toj pretpostavci, prema mišljenju druge stranke u žalbenom postupku to predstavlja povredu njihovih prava u žalbi jer obavijesti o preliminarno utvrđenim činjenicama u postupku nisu jasno upućivale na to.

- 37 Druge stranke u žalbenom postupku zaključuju prema tome da, s obzirom na to da je Komisija to propustila ocijeniti u spornoj odluci, ako su društva ITR i ITR Rubber činila jedno poduzeće u kratkom razdoblju tijekom kojega su bili povezani strukturnom vezom, Opći sud nije pogrešno primijenio pravo tako što je zaključio da društvo Parker ITR ne može biti odgovorno za ponašanje društva ITR isključivo na osnovi takve prošle strukturne veze.
- 38 Usto, za slučaj da Sud prihvati prvi žalbeni razlog ili smatra da valja ponovno izračunati iznos novčane kazne, druge stranke u žalbenom postupku navode da je, s obzirom na to da Komisija nije osporavala točke 139. i 140., 145. i 146. kao i 253. i 254., u kojima je Opći sud prihvatio njihov peti i šesti tužbeni razlog i presudio da je Komisija pogriješila zato što im je povećala novčanu kaznu na temelju toga što je Parker ITR imao ulogu predvodnika od lipnja 1999. do rujna 2001., pobijana presuda postala konačna.

Ocjena Suda

- 39 Prema ustaljenoj sudskoj praksi, pravo tržišnog natjecanja Unije se odnosi na poduzeća i pojam poduzeća obuhvaća sve subjekte koji se bave gospodarskom djelatnošću, neovisno o pravnom statusu i načinu financiranja. Kada takav subjekt prekrši pravila o tržišnom natjecanju, na njemu je, prema načelu osobne odgovornosti, da odgovara za takvo protupravno ponašanje (vidjeti između ostaloga presudu *Versalis/Komisija*, C-511/11, EU:C:2013:386, t. 51. i navedenu sudsku praksu).
- 40 Sud je pojasnio da, kad je subjekt koji je počinio povredu pravila tržišnog natjecanja bio predmet pravnih ili organizacijskih promjena, takva promjena nužno ne stvara novo poduzeće koje je oslobođeno od odgovornosti za ponašanja koja su protivna pravilima tržišnog natjecanja ako se, s gospodarske točke gledišta, radi o istim subjektima. Naime, ako poduzeća mogu izbjeći odgovornost tako što jednostavno promijene svoj identitet uslijed restrukturiranja, prijenosa ili drugih pravnih ili organizacijskih promjena, cilj kažnjavanja ponašanja koje je protivno pravilima tržišnog natjecanja i sprečavanja njegova ponavljanja putem odvratajućih sankcija bio bi ugrožen (presuda *ETI i dr.*, EU:C:2007:775, t. 41. i 42. kao i navedena sudska praksa).
- 41 Sud je stoga presudio da kad dva subjekta čine isti gospodarski subjekt, činjenica da subjekt koji je počinio protupravno ponašanje i dalje postoji ne isključuje, sama po sebi, izricanje sankcije subjektu na koji su prenesene njegove gospodarske djelatnosti. Izricanje sankcije osobito je dopušteno kad su subjekti podvrgnuti nadzoru iste osobe i stoga su, s obzirom na uske gospodarske i organizacijske veze između njih, primjenjivali u bitnom iste gospodarske upute (presude *ETI i dr.*, EU:C:2007:775, t. 48. i 49. i navedena sudska praksa kao i *Versalis/Komisija*, EU:C:2013:386, t. 52.).
- 42 U ovom predmetu, prvi žalbeni razlog odnosi se na to može li, u skladu s načelima navedenima u spomenutoj sudskoj praksi u točki 40. i 41. ove presude, društvo ITR Rubber biti odgovorno za protupravno ponašanje koje je sankcionirano spornom odlukom za razdoblje prije 1. siječnja 2002.
- 43 Prema mišljenju Komisije, Opći je sud počinio pogrešku koja se tiče prava time što je presudio da je Komisija pogriješila primijenivši tu sudsku praksu u spornoj odluci, s obzirom na to da nisu postojale strukturne veze između prenositelja i preuzimatelja. Druge stranke u žalbenom postupku navode, međutim, da je Opći sud ispravno primijenio tu sudsku praksu s obzirom na to da Komisija nije uspjela dokazati postojanje stvarnih veza između dvaju subjekata u pitanju.

– O ocjeni postojanja strukturnih veza između subjekta koji je prenositelj i subjekta koji je preuzimatelj

- 44 Najprije valja podsjetiti da je Komisija stavila na teret društvu ITR Rubber protupravno ponašanje koje obuhvaća razdoblje od 1. travnja 1986. do 2. svibnja 2007. te pritom razlikovala dva različita razdoblja, prvo od 1. travnja 1986. do 31. prosinca 2001. i drugo od siječnja 2002. do 2. svibnja 2007.
- 45 Što se tiče razdoblja od 1. travnja 1986. do 31. prosinca 2001., Komisija je, kao što proizlazi iz uvodnih izjava 328. i 370. sporne odluke, najprije smatrala da je na dan 1. siječnja 2002. društvo ITR SpA bilo odgovorno za vlastito ponašanje kao i za ono društva Pirelli Treg SpA, koje je društvo ITR SpA u potpunosti apsorбирalo u prosincu 1990. Komisija je zatim utvrdila da je na isti dan, 1. siječnja 2002., društvo ITR SpA prenijelo svoje djelatnosti u sektoru cijevi u pomorskoj uporabi na društvo kćer u svojem 100%-tnom vlasništvu u okviru unutarnje reorganizacije grupe. Komisija je također primijetila da su, na dan prijenosa, društva ITR SpA i ITR Rubber bila gospodarski povezana kao društvo majka i kao društvo kći u 100%-tnom vlasništvu i da su činila dio istog poduzeća. Komisija je smatrala da u takvom slučaju, u skladu sa sudskom praksom Suda, odgovornost za ranije protupravno ponašanje prenositelja može biti prenesena na preuzimatelja, čak i ako prenositelj pravno nastavi postojati.
- 46 U tom kontekstu valja utvrditi da je, isključujući u točki 116. pobijane presude primjenu načela gospodarskoga kontinuiteta u slučaju, kao u ovom predmetu, kad ne postoji strukturna veza između prenositelja, tj. društva Saiag ili njegova društva kćeri ITR SpA i preuzimatelja, za kojeg se utvrdilo da je društvo Parker-Hannifin, Opći sud u njegovoj ocjeni ujedinio dvije različite transakcije. Opći je sud propustio uzeti u obzir činjenicu da je društvo ITR SpA prvo prenijelo svoje djelatnosti u sektoru cijevi u pomorskoj uporabi na jedno od svojih društva kćeri prije nego što je, naknadno, prenijelo to društvo kćer na društvo Parker-Hannifin.
- 47 Što se tiče zaključaka koji su doveli do toga da zanemari, u svojem rasuđivanju, prijenos djelatnosti s društva ITR SpA na njegovo društvo kćer ITR Rubber, Opći je sud istaknuo u točki 115. pobijane presude da je to društvo kći postojalo tek sedam mjeseci unutar grupe Saiag i da je kratko, tijekom jednog mjeseca, izvršavalo djelatnosti u vezi s cijevima u pomorskoj uporabi te, općenito, da je stvoreno s namjerom prodaje trećoj strani. Iz toga je Opći sud zaključio u točki 116. te presude da su, u tim okolnostima, stari iskorištavatelj tih djelatnosti, tj. društvo ITR SpA i njegovo društvo majka ITR SpA trebali odgovarati za protupravno ponašanje za razdoblje prije 1. siječnja 2002.
- 48 Kako bi se ispitala dosljednost rasuđivanja Općeg suda, valja ispitati jesu li zaključci koji se odnose na dan kada su strukturne veze morale postojati između prenositelja i preuzimatelja i razdoblje tijekom kojega su one morale postojati kao i cilj za kojim je išao prijenos djelatnosti relevantni za procjenu postojanja gospodarskoga kontinuiteta. Također valja ispitati je li, u ovom predmetu, Komisija trebala pripisati odgovornost za protupravnost prije prijenosa na prijašnje iskorištavatelje.
- 49 Što se tiče, kao prvo, dana na koji su strukturne veze trebale postojati između prenositelja i preuzimatelja i razdoblja u kojem su te veze trebale postojati između njih kako bi bio moguć gospodarski kontinuitet, valja navesti da je Sud priznao postojanje gospodarskoga kontinuiteta u slučajevima u kojima se prijenos djelatnosti dogodio tijekom razdoblja protupravnog ponašanja i kada je tijekom tog razdoblja postojala strukturna veza između prenositelja i preuzimatelja (presuda ETI i dr., EU:C:2007:775, t. 45. i 50.) kao i u slučajevima kad se prijenos dogodio nakon prestanka protupravnog ponašanja, uz to da su strukturne veze postojale između dvaju subjekata na dan tog prijenosa (vidjeti između ostaloga presudu Aalborg Portland i dr./Komisija, C-204/00 P, C-205/00 P, C-211/00 P, C-213/00 P, C-217/00 P i C-219/00 P, EU:C:2004:6, t. 59., 351., 356. i 357.). Sud nikad nije uputio na to da te veze moraju postojati do usvajanja odluke kojom se sankcionira protupravno ponašanje.
- 50 Kao što zaključuje nezavisni odvjetnik u točki 68. svojeg mišljenja, valja zaključiti da dan relevantan za ocjenu postojanja situacije gospodarskoga kontinuiteta unutar grupe ili između neovisnih poduzeća mora biti dan samog prijenosa.

- 51 Dok na taj dan između prenositelja i preuzimatelja moraju postojati strukturne veze na temelju kojih se može zaključiti, u skladu s načelom osobne odgovornosti, da dva subjekta tvore jedno poduzeće, te veze ne trebaju, u pogledu svrhe gospodarskoga kontinuiteta, postojati kroz ostatak razdoblja protupravnog ponašanja ili do usvajanja odluke kojom se sankcionira protupravno ponašanje. Naime, kao što je navedeno u točki 40. ove presude, primjena tog načela namijenjena je osiguranju kako na korisni učinak pravila tržišnog natjecanja ne bi utjecale promjene, između ostalog, pravnog oblika dotičnih poduzeća. Takvom zaključku valja dodati da načelo pravne sigurnosti ne ovisi o ostvarenju slučajnog i neizvjesnog događaja kao što je nova organizacijska promjena na koju se odlučuje dotična poduzeća.
- 52 Na isti način i zbog istih razloga nije nužno da strukturne veze na temelju kojih se može utvrditi postojanje gospodarskoga kontinuiteta postoje tijekom minimalnog razdoblja koje se, u svakom slučaju, može odrediti od slučaja do slučaja i retroaktivno.
- 53 Ako bi se, kao drugo, u cilju zaključivanja da postoji gospodarski kontinuitet u obzir uzeo cilj za kojim ide prijenos djelatnosti, načelo pravne sigurnosti dovodi također do odbacivanja kao nerelevantne okolnosti, istaknute u točki 115. pobijane presude, da je subjekt koji je prenositelj stvoren i da je primio sredstva radi krajnjeg prijenosa na treću stranu. Ako bi se uzeli u obzir gospodarski razlozi koji su doveli do stvaranja društva kćeri kao cilja, dugoročnog ili kratkoročnog, prijenosa tog društva kćeri na poduzeće koje je treća strana, to bi dovelo do toga da su primjene načela gospodarskoga kontinuiteta ovisne o subjektivnim čimbenicima koji su nespojivi s transparentnom i predvidljivom primjenom tog načela.
- 54 Što se tiče, kao treće, tvrdnje u točki 116. pobijane presude, prema kojoj je Komisija, u okolnostima kao u ovom predmetu, trebala pripisati starim iskorištavateljima odgovornost za počinjeno protupravno ponašanje prije prijenosa djelatnosti, valja navesti da je ta tvrdnja dio pogrešnog rasuđivanja kojim je Opći sud odbio od početka postojanje gospodarskoga kontinuiteta. Ustaljena je sudska praksa da, kad je utvrđena takva situacija, činjenica da subjekt koji je počinio protupravno ponašanje i dalje postoji sama po sebi ne isključuje izricanje sankcije drugom subjektu na kojega su prenesene gospodarske djelatnosti (vidjeti između ostalog presudu Versalis/Komisija, EU:C:2013:386, t. 52. do 54.).
- 55 U svjetlu svega što prethodi, valja utvrditi da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava utoliko što je presudio, u točkama 115. i 116. pobijane presude, da je situacija gospodarskoga kontinuiteta isključena u ovom slučaju zbog nepostojanja strukturnih veza između subjekta koji je prenositelj i subjekta koji je preuzimatelj a da pritom nije uzeo u obzir veze koje su postojale između društava ITR SpA i ITR Rubber na dan prijenosa djelatnosti između ta dva subjekta, za koje je utvrdio da su društva Saiag SpA ili ITR SpA i Parker-Hannifin.
- 56 Takva bi pogreška mogla biti bespredmetna ako, u svakom slučaju, situacija gospodarskoga kontinuiteta treba biti isključena zbog nepostojanja stvarnih strukturnih veza između društava ITR SpA i ITR Rubber. U tom kontekstu valja analizirati argument druge stranke u žalbenom postupku da je Opći sud ispravno odbio postojanje situacije gospodarskoga kontinuiteta s obzirom na to da Komisija nije, u spornoj odluci, ispitala je li društvo ITR Rubber zaista bilo pod stvarnim nadzorom društva ITR SpA.
- O ocjeni postojanja stvarnih veza između subjekta koji je prenositelj i subjekta koji je preuzimatelj
- 57 U tom smislu, valja istaknuti da je Komisija izričito utvrdila u uvodnoj izjavi 370. spomenute odluke da su, na dan prijenosa djelatnosti između dvaju društava, ona bila gospodarski povezana putem veze društva majke i društva kćeri u 100%-tnom vlasništvu i činila su dio istog poduzeća.

- 58 Međutim, prema ustaljenoj sudskoj praksi, u posebnom slučaju u kojem društvo majka drži sveukupni ili gotovo sveukupni kapital svojeg društva kćeri koje je počinilo povredu pravila tržišnog natjecanja Unije, postoji oboriva pretpostavka da društvo majka stvarno izvršava odlučujući nadzor nad svojim društvom kćeri. U takvoj situaciji dovoljno je da Komisija dokaže da sveukupni ili gotovo sveukupni kapital u društvu kćeri drži društvo majka kako bi se ta spomenuta pretpostavka smatrala ostvarenom (vidjeti između ostaloga presude Akzo Nobel i dr./Komisija, C-97/08 P, EU:C:2009:536, t. 60.; Eni/Komisija, C-508/11 P, EU:C:2013:289, t. 47. i navedenu sudsku praksu kao i Schindler Holding i dr./Komisija, C-501/11 P, EU:C:2013:522, t. 105. do 111.).
- 59 Druge stranke u žalbenom postupku ne mogu tvrditi da se u spornoj odluci uopće ne spominje takva sudska praksa s obzirom na to da se u njoj na to izričito upućuje u uvodnoj izjavi 325. spomenute oduke. Isto tako, ne mogu iznositi u stadiju žalbe povredu svojih prava na obranu koja se tiče toga da se o toj pretpostavci nije raspravljalo tijekom upravnog postupka. Budući da nisu iznijeli takvu povredu u aktu kojim se pokreće postupak pred Općim sudom, u kojemu su samo osporavali utemeljenost primjene navedene pretpostavke u njihovu slučaju, takav argument treba, u svakom slučaju, odbiti kao nov (vidjeti između ostalog presudu Gascogne Sack Deutschland, C-40/12 P, EU:C:2013:768, t. 51. i 52.).
- 60 Utoliko što druge stranke u žalbenom postupku tvrde da je u presudi ETI i dr. (EU:C:2007:775, t. 50. i 51.) Sud, uzimajući u obzir postojanje strukturne veze između dvaju subjekata u pitanju, tj. da ih drži isto javno tijelo, ipak prepustio nacionalnom sudu da odredi jesu li ti subjekti „pod nadzorom“ tog tijela, dovoljno je istaknuti da je normalno da, u okviru zahtjeva za prethodnu odluku gdje je ocjena činjenica na nacionalnom sudu, Sud prepusti ispitivanje poveznica između tijela u pitanju u tom predmetu, od kojih su dva javna tijela, nacionalnom sudu.
- 61 Ovaj se predmet, međutim, tiče dvaju trgovačkih društava, od kojih jedno drži sveukupni kapital drugog, što je situacija koja odgovara onoj u presudi Akzo Nobel i dr./Komisija (EU:C:2009:536). Suprotno tvrdnjama druge stranke u žalbenog postupku, Komisija se stoga valjano oslonila na pretpostavku da je društvo majka ITR SpA izvršavalo odlučujući utjecaj na trgovačku politiku svojeg društva kćeri ITR Rubber.
- 62 Međutim, valja istaknuti da je pretpostavka stvarnog odlučujućeg utjecaja oboriva i može biti oborena iznošenjem dovoljnih dokaza kojima bi se dokazalo da društvo kći djeluje samostalno na tržištu. U tu svrhu, na dotičnim subjektima jest da predlože sve čimbenike koji se odnose na gospodarske, organizacijske i pravne veze koje povezuju društvo kći u pitanju s društvom majkom i za koje oni smatraju da su takve naravi da mogu dokazati samostalno ponašanje društva kćeri na tržištu i koje stoga ne čine jedinstveni gospodarski subjekt (vidjeti između ostaloga presudu Elf Aquitaine/Komisija, C-521/09 P, EU:C:2011:620, t. 56., 58. i 65. kao i navedenu sudsku praksu).
- 63 U ovom predmetu, iz spisa podnesenog Sudu proizlazi da u aktu kojim se pokreće postupak pred Općim sudom druge stranke u žalbenom postupku tvrde da gospodarske, organizacijske i pravne veze između društva ITR SpA i društva ITR Rubber tijekom razdoblja stvaranja društva ITR Rubber, od 27. lipnja 2001. do njegove prodaje društvu Parker-Hannifin 31. siječnja 2002., nisu dopuštale društvu ITR SpA izvršavanje odlučujućeg utjecaja na svoje društvo kćer. Oni u tom smislu navode da od svojeg stvaranja 1. siječnja 2002. društvo ITR Rubber nije obavljalo nikakvu gospodarsku djelatnost. Računajući od sklapanja ugovora, 5. prosinca 2001., o prijenosu i stjecanju društva ITR Rubber između društva ITR SpA i društva Parker-Hannifin, odnosi između društava ITR SpA i ITR Rubber bili su uređeni tim ugovorom, koji je podnesen Općem sudu, čije su odredbe spriječile društvo ITR SpA da izvrši bilo koji utjecaj nad društvom ITR Rubber. Međutim, Komisija te argumente osporava.
- 64 Budući da je Opći sud od početka isključio postojanje situacije gospodarskoga kontinuiteta, nije ispitao argumente i dokaze koje su podnijela društva Parker ITR i Parker-Hannifin ni prigovore Komisije.

- 65 Iz zaključaka koji prethode proizlazi da je Opći sud počinio pogrešku koja se tiče prava tako što je propustio ispitati, kako bi provjerio je li Komisija ispravno primijenila načelo gospodarskoga kontinuiteta, dokaze koje su podnijele stranke koji se tiču postojanja ili nepostojanja stvarnih veza u obliku odlučujućeg utjecaja koji izvršava društvo ITR SpA nad društvom ITR Rubber.
- 66 Slijedi da prvi žalbeni razlog treba prihvatiti i da pobijanu odluku treba poništiti u dijelu u kojem je Opći sud presudio, zbog razloga navedenih u točkama 115. i 116., da društvo Parker ITR ne može biti odgovorno za razdoblje protupravnog ponašanja prije 1. siječnja 2002.
- 67 Zbog dosljednosti i pravne sigurnosti, valja pojasniti, suprotno onome što tvrde druge stranke u žalbenom postupku, da pobijanu presudu treba također poništiti u dijelu u kojem je, posljedično i bez ispitivanja u meritumu, Opći sud u točkama 139. i 140., 145. i 146. kao i 253. i 254. pobijane presude poništio povećanje novčane kazne izrečene zbog uloge predvodnika društva Parker ITR u okviru zabranjenog sporazuma tijekom razdoblja od lipnja 1999. do rujna 2001.

O drugom žalbenom razlogu, koji se tiče toga da je Opći sud presudio ultra petita i povrijedio načelo nediskriminacije

Argumenti stranaka

- 68 Komisija navodi da je Opći sud odlučio *ultra petita* time što je smanjio za 100.000 eura iznos društvu Parker-Hannifin, kao društvu majci, za koji je solidarno odgovorno za plaćanje novčane kazne izrečene društvu Parker ITR. Naime, u svojoj tužbi društvo Parker-Hannifin nije osporilo ni stvarno trajanje ni svoje sudjelovanje u protupravnom ponašanju koje je, štoviše, Opći sud potvrdio u točkama 129. i 256. pobijane presude ni čimbenik povezan s trajanjem koji je primijenila Komisija u izračunu iznosa novčane kazne.
- 69 Komisija primjećuje da obrazloženje navedeno u točki 257. pobijane presude za opravdanje takvog smanjenja prema kojem društvo Parker-Hannifin ne može biti solidarno odgovorno za razdoblje od 1. do 31. siječnja 2002. nije relevantno, s obzirom na to da u pobijanoj odluci društvo Parker-Hannifin nije bilo odgovorno za razdoblje u pitanju.
- 70 Utoliko što je Opći sud htio uputiti na okolnost da je, kao što je smatrao u pobijanoj presudi, društvo kći Parker ITR sudjelovalo u protupravnom ponašanju mjesec dana duže od društva Parker-Hannifin, Komisija tvrdi da ta okolnost ne može opravdati smanjenje. Naime, uzimajući u obzir metodu zaokruživanja predviđenu u točki 24. drugoj rečenici Smjernica iz 2006., koja se primjenjuje na sve adresate sporne odluke i na koju Opći sud upućuje u pobijanoj odluci, razlika od mjesec dana u trajanju protupravnog ponašanja ne može biti uzeta u obzir u svrhu određivanja osnovnog iznosa novčane kazne. Time što je ipak smanjio novčanu kaznu zbog tog razloga Opći je sud stoga povrijedio načelo nediskriminacije.
- 71 Prema Komisiji, Opći je sud trebao u najmanju ruku obrazložiti razloge za neprimjenu te metode.
- 72 Druge stranke u žalbenom postupku najprije tvrde da, s obzirom na to da je pobijana presuda donesena u okviru postupka koji se odnosio samo na njih, Opći sud nije načelno bio vezan, kad je izvršavao svoju neograničenu nadležnost, metodom izračuna novčane kazne koju je koristila Komisija.
- 73 Time što je smanjio dio novčane kazne koja je izrečena društvu Parker ITR za koju je društvo Parker Hannifin bilo solidarno odgovorno, Opći sud je ispravno uzeo u obzir činjenicu da je sudjelovanje društva Parker Hannifin, kao društva majke društva Parker ITR, u protupravnom ponašanju bilo jedan mjesec kraće od izravnog sudjelovanja njegova društva kćeri. Svaki drugi pristup bio bi diskriminirajući prema društvu Parker-Hannifin.

Ocjena Suda

- 74 Što se tiče sudskog nadzora nad odlukama Komisije kojima se izriču novčane kazne za povredu pravila tržišnog natjecanja, nadzor zakonitosti je dopunjen neograničenom nadležnošću koja je dodijeljena sudovima Unije člankom 31. Uredbe br. 1/2003. Takva nadležnost omogućuje sudovima, osim pukog nadzora zakonitosti tih novčanih kazni, zamjenu ocjene Komisije vlastitom i stoga ukidanje, smanjenje ili povećanje izrečene novčane kazne ili periodičnog penala (vidjeti između ostaloga presudu KME Germany i dr./Komisija, C-389/10 P, EU:C:2011:816, t. 130. kao i navedenu sudsku praksu).
- 75 Kako bi u pogledu novčane kazne udovoljio zahtjevima nadzora neograničene nadležnosti u smislu članka 47. Povelje, sud Unije je dužan u izvršavanju svojih ovlasti iz članaka 261. i 263. UFEU-a ispitati svaki pravni ili činjenični prigovor kojim se želi dokazati da iznos novčane kazne nije u skladu s težinom i trajanjem povrede (presuda Telefónica i Telefónica de España/Komisija, C-295/12 P, EU:C:2014:2062, t. 200.).
- 76 Izvršavanje neograničene nadležnosti ne znači da se nadzor provodi po službenoj dužnosti, a postupak pred sudovima Unije je kontradiktoran. Na tužitelju je obveza isticanja tužbenih razloga protiv sporne odluke i podnošenja dokaza u prilog svojim navodima (vidjeti između ostaloga Telefónica i Telefónica de España/Komisija, EU:C:2014:2062, t. 213. i navedenu sudsku praksu).
- 77 Usto, kao što je podsjetio nezavisni odvjetnik u točki 114. svojeg mišljenja, Opći je sud u okviru izvršavanja neograničene nadležnosti vezan određenim obvezama. Među njima se nalazi i obveza obrazlaganja, koja se primjenjuje na temelju članka 36. Statuta Suda Europske unije, koji se primjenjuje na Opći sud na temelju članka 53. stavka 1. istoga statuta, kao i načelo jednakog postupanja. Izvršavanje neograničene nadležnosti pri određivanju iznosa novčane kazne koja im se izriče ne može dovesti do diskriminacije između poduzeća koja sudjeluju u povredi pravila tržišnog natjecanja (presuda Sarrió/Komisija, C-291/98 P, EU:C:2000:631, t. 97.).
- 78 U ovom predmetu Komisija je, u spornoj odluci, utvrdila da je društvo Parker ITR sudjelovalo u zabranjenom sporazumu od 1. travnja 1986. do 2. svibnja 2007., a društvo Parker Hannifin od 31. siječnja 2002. do 2. svibnja 2007. Na temelju tog razloga izrekla je društvu Parker ITR novčanu kaznu od 25.610.000 eura, navodeći kako je za taj iznos društvo Parker-Hannifin solidarno odgovorno u visini od 8.320.000 eura. Kako proizlazi iz uvodne izjave 448. sporne odluke, činjenica da je društvo Parker-Hannifin solidarno odgovorno za dio sveukupne kazne izrečene društvu Parker ITR može se objasniti, između ostaloga, primjenom, u skladu s prvom rečenicom točke 24. Smjernica iz 2006., množitelja koji je jednak broju godina sudjelovanja u povredi, a koji je različit u slučaju dvaju poduzeća.
- 79 U aktu kojim se pokreće postupak društva Parker ITR i Parker Hannifin osporavala su trajanje protupravnog ponašanja koje je u vezi s njima utvrđeno u spornoj odluci i na temelju toga zahtijevali od Općeg suda smanjivanje iznosa novčane kazne koja im je izrečena u toj odluci.
- 80 Nakon ispitivanja tužbenih razloga i dokaza koje su podnijela društva Parker ITR i Parker-Hannifin, Opći je sud najprije presudio da društvo Parker ITR ne može biti odgovorno ni za kakvo protupravno ponašanje za razdoblje prije 1. siječnja 2002. Slijedom toga, također je poništio povećanje koje je primijenjeno u spornoj odluci o novčanoj kazni izrečenoj društvima Parker ITR i Parker-Hannifin zbog uloge predvodnika u okviru zabranjenog sporazuma tijekom razdoblja od lipnja 1999. do rujna 2001.
- 81 Izvršavajući svoju ovlast neograničene nadležnosti, smanjio je iznos novčane kazne izrečene društvu Parker ITR na 6.400.000 eura, iznos čiju dostatnost Komisija nije osporavala.

- 82 U ovom stadiju, na Općem je sudu stoga, sukladno zahtjevima društva Parker-Hannifin, da ponovno izračuna visinu novog iznosa novčane kazne izrečene društvu Parker ITR za koju je društvo Parker-Hannifin trebalo biti solidarno odgovorno.
- 83 U tu svrhu, Opći se sud u točki 257. pobijane presude oslonio na okolnost koja je bila nesporna u tužbi pred njim i potvrđena u pobijanoj presudi, da društvo Parker-Hannifin nije moglo biti odgovorno za razdoblje od 1. do 31. siječnja 2002. U toj mjeri, i suprotno onome što tvrdi Komisija, Opći sud nije odlučio *ultra petita*.
- 84 Međutim, valja navesti da, tako što je odredio iznos novčane kazne na 6.300.000 eura koja je izrečena društvu Parker ITR za koju je društvo Parker-Hannifin trebalo biti solidarno odgovorno, Opći sud nije uputio na druge elemente koji bi mogli biti vezani uz to obrazloženje.
- 85 U tim okolnostima valja utvrditi da je Opći sud propustio pružiti dovoljno podataka kako bi omogućio, s jedne strane, zainteresiranim strankama da se upoznaju s razlozima zbog kojih je odredio tu razinu novčane kazne koja se može pripisati društvu Parker-Hannifin te, s druge strane, Sudu izvršavanje svojeg nadzora zakonitosti nad učinjenim smanjenjem, između ostaloga, osobito s obzirom na načelo jednakog postupanja na koje se poziva Komisija.
- 86 Valja stoga prihvatiti drugi žalbeni razlog na koji se poziva Komisija u prilog svojoj žalbi utoliko što navodi povredu obveze obrazlaganja.
- 87 Slijedom toga, pobijanu odluku treba ukinuti u dijelu u kojemu je Opći sud, u točki 257. te presude, smanjio novčanu kaznu za 100.000 eura za koju je društvo Parker-Hannifin, kao društvo majka, trebalo biti solidarno odgovorno, a da pritom nije naveo obrazloženje.

O argumentaciji stranaka u stadiju žalbe koji se tiče povrede članka 23. stavka 2. Uredbe br. 1/2003

Argumentacija stranaka

- 88 U svojem odgovoru na žalbu druge stranke u žalbenom postupku navode da, u slučaju da se prvi žalbeni razlog prihvati, dio novčane kazne za koju društvo Parker ITR može biti isključivo odgovorno ne može, u skladu s člankom 23. stavkom 2. Uredbe br. 1/2003, prijeći 10% ostvarenog prihoda tijekom poslovne godine koja je prethodila usvajanju sporne odluke.
- 89 U tom smislu, podsjećaju da su do 31. siječnja 2002. društva Parker ITR i Parker-Hannifin bila dva različita društva. Zbog toga oni pred Općim sudom u okviru osmog žalbenog razloga tvrde da u cilju određivanja gornje granice od 10%, koja se primjenjuje na iznos novčane kazne za koju je društvo Parker ITR moglo biti isključivo odgovorno za razdoblje prije 31. siječnja 2002., valja uzeti u obzir, suprotno onome što je Komisija učinila, prihod društva Parker ITR ostvaren u 2008., a ne ukupni prihod grupe Parker-Hannifin za tu istu godinu. Druge stranke u žalbenom postupku dodaju da se u tom smislu izjasnio i nezavisni odvjetnik Wathélet u svojem mišljenju u predmetu YKK i dr./Komisija (EU:C:2014:66, t. 96. do 145.).
- 90 Na raspravi Komisija je tvrdila da takvu argumentaciju treba odbiti kao nedopuštenu zato što nije podnesena u okviru protužalbe. Druge stranke u žalbenom postupku odgovorili su da Opći sud nije odlučio o tom pitanju u pobijanoj presudi.

Ocjena Suda

- 91 Sukladno članku 172. Poslovnika, koji je stupio na snagu 1. studenoga 2012., svaka stranka u postupku pred Općim sudom koja ima interes da se žalba prihvati ili odbije može podnijeti odgovor na žalbu u roku od dva mjeseca od njezine dostave. Članak 176. stavak 1. spomenutog poslovnika propisuje da stranke iz članka 172. tog poslovnika mogu podnijeti protužalbu u istom roku koji je predviđen za podnošenje odgovora na žalbu. U tu svrhu, članak 176. stavak 2. navedenog poslovnika određuje da se protužalba podnosi kao zaseban akt, odvojeno od odgovora na žalbu.
- 92 Kako bi se utvrdilo je li potonja odredba primjenjiva u ovom kontekstu, nužno je prethodno istražiti je li Opći sud u pobijanoj presudi ispitao i utvrdio pravno pitanje koje su istaknula društva Parker ITR i Parker-Hannifin.
- 93 U tom smislu, valja navesti da se u točki 227. navedene presude Opći sud najprije pozvao na svoju presudu Tokai Carbon i dr./Komisija (EU:T:2005:220). Valja spomenuti da se Opći sud također pozvao na svoju presudu YKK i dr./Komisija (T-448/07, EU:T:2012:322, t. 193.), koja je bila predmet žalbe na koji su se pozvali druge stranke u žalbenom postupku u svojem odgovoru.
- 94 U točki 228. pobijane presude Opći je sud zatim presudio da je osmi tužbeni razlog neutemeljen u dijelu u kojem se odnosi na razdoblje protupravnog ponašanja nakon 1. siječnja 2002., koje uključuje razdoblje od 1. do 31. siječnja 2002. tijekom kojega društvo ITR još nije pripadalo grupi Parker-Hannifin.
- 95 Ocjena koju je proveo Opći sud odražava se u načinu izračuna koji je upotrijebio kako bi ponovno izračunao iznos novčane kazne koju je izrekao društvu Parker ITR kao i u točki 3. izreke presude, gdje nije razlikovao razdoblje od 1. do 31. siječnja 2002. i razdoblje nakon toga dana.
- 96 Stoga valja utvrditi da je Opći sud ispitao i utvrdio, u okviru osmog tužbenog razloga, pravno pitanje koje su istaknula društva Parker ITR i Parker-Hannifin, tako što je odbio njihovu argumentaciju.
- 97 U tim okolnostima, budući da druge stranke u žalbenom postupku nisu, kako to zahtijeva članak 176. stavak 1. Poslovnika, podnijeli protužalbu kao zaseban akt, odvojeno od odgovora na žalbu, usmjerenu protiv ocjene Općeg suda o osmom tužbenom razlogu, njihovu argumentaciju o primjeni članka 23. stavka 1. Uredbe br. 1/2003 treba odbiti kao nedopuštenu.
- 98 U svjetlu zaključaka koji prethode, osobito iz točaka 55., 66., 67. i 87. ove presude, točke 1., 2. i 3. izreke pobijane presude treba ukinuti.

O tužbi pred Općim sudom

- 99 Sukladno članku 61. stavku 1. Statuta Suda Europske unije, u slučaju da Sud ukine odluku Općeg suda, on može sam konačno odlučiti o sporu ako stanje postupka to dopušta ili može vratiti predmet na odlučivanje Općem sudu.
- 100 U ovom slučaju Sud smatra da stanje postupka ne dopušta da konačno odluči o sporu, s obzirom na to da je za ocjenu toga je li Komisija ispravno utemeljila primjenu načela gospodarskoga kontinuiteta u spornoj odluci u vezi s drugim strankama u žalbenom postupku, potrebno najprije ispitati jesu li dokazi podneseni u njihovoj tužbi pred Općim sudom dovoljni kako bi oborili pretpostavku da je društvo ITR SpA, kao društvo majka koje drži 100% kapitala društva ITR Rubber, izvršavalo odlučujući utjecaj na ponašanje svojeg društva kćeri.
- 101 Valja dakle vratiti taj predmet Općem sudu da on odluči o meritumu.

O troškovima

¹⁰² S obzirom na to da je predmet vraćen Općem sudu, valja pridržati troškove ove žalbe.

Slijedom navedenoga, Sud (prvo vijeće) proglašava i presuđuje:

- 1. Točke 1. do 3. izreke presude Općeg suda Parker ITR i Parker-Hannifin/Komisija (T-146/09, EU:T:2013:258) ukidaju se.**
- 2. Predmet se vraća Općem sudu kako bi odlučio o utemeljenosti tužbe.**
- 3. Troškovi se pridržavaju.**

Potpisi